

Almahús

411

a kényszerlakhellyel kényszermunka jár, csak éppen elmulasztottak értesíteni róla, és a kitelepítési végzés sem említi egy szóval sem, egyszerűen nem bocsátkozik részletekbe, nem hozza szóba, nem nevesíti, miből is áll a büntetés, csak a nyilvánvaló bűnösség és a kényszer felől nem hagy semmi kétséget

412

de hát végül is érthető, új ég és új föld megalkotásával van elfoglalva a Párt, nagy kiterjedésű, valóságos kozmikus projektbe fogott, nincs idő a formáságokra, Isten például máris megbukott és kicsapták az Univerzumból, egyszer csak sokasodni kezdtek a beírások az ellenőrző könyvében, mindegyre gyűltek az igazolatlan hiányzások, hol van Isten, kérdezték jogosan az emberek égre emelt tekintettel, hát itt biztosan nincs, állapították meg körbe mutatva, ha meg kihívták felelni, mert naponta kihívták, meg sem tudott mukkanni, elvesztem hallgatott a táblánál és akrétát morzsolgatta, mint aki odatett és rajtakapták, nem tűrhették tovább, világos, párthatározat született, hogy nincs Isten, hivatalos jegyzékben közölték vele is, nem létezel, húzd meg magad, ha jót akarsz, na isten-isten

413

a munka megszabadít, a kényszermunka meg bizonyította, mitől szabadít meg?, hát önmagunktól, erre van kitalálva, mert erre van szükségünk, méltán gondolhatja a Párt, hogy ideológiailag megtévedt, de azért a maguk módján értelmes emberekkel van dolga, a kényszermunkán nem fognak fennakadni és rendezett sorokban naponta kivonulnak majd különösebb ellenállás nélkül új eget és új földet építeni,

414

talán fölfogjuk, hogy érdekükben áll a szervezett munka, a Párt a maga részéről nagyvonalúan kísérletet tesz az átnevelésünkre, reménykedik bennünk, Goma író úrban és Praporgescu királyi testőrparancsnokban, na és, hogy el ne felejtjük, Marino bölcsészben, meg hát a két sápadt özvegyben, Lilica Codreanu vasgárdistanében és Maria Antonescu marsallnéban, aki esetleg ellenáll vagy szökni próbál, a saját érdekében lepuffantják és a bukottak közé kerül ő is, ahol a nem létező Isten is van éppen

415

az átnevelés szellemében naponta mindenkit kihajtanak dolgozni valahova, rendezett sorokban elhagyod a telepet, magukra hagyod a gyermekeidet meg a magatehetetlen betegeket, ha vannak, és dolgozol, amíg jártányi erőd sincs, a gyerekek kiállnak a barakk elé, a telep mind a hét gyermeke, akik mi vagyunk, megvárják, amíg a többiekkel együtt elvonulsz a ferma irányába, hét gacsos gyerek, puffadt térdük sápadt fénye messzire elkísér, a nap végén valahogy vissza kell térned hozzájuk, de akkor már nincs erőd járn, elpárolgott a jártányi erő, jártányi erő, na igen, egy állandósult szókapcsolat, jó lenne a nap végére ennyivel bírni legalább és eljutni hazáig

416

támaszkodjon rám, asszonyom, ajánlja magát Balotă professzor, na, jöjjön csak, nógatja Nadia pilóta asszony, és két kezénél fogva fölhúzza Anyánkat az árokpartról, Nicutól nem kell tartania, Júlia, én már csak tudom, mondja Nadia és nevet, Nicu Balotă fülíg pirul, hirtelen nem tudja, hogyan fogja meg a magatehetetlen Anyánkat, végül a dereka mellett dönt, átkarolja és gyöngéden magához vonja, úgy, úgy, mondja Nadia asszony, gyönyörű, pedig már teljesen lemondtam magáról, dragă Nicu

417

Anyánk iszonyodik minden idegen férfitest érintésétől, ami nem az Apánk, elgondolhatatlan, hogyan érintette meg Apánkat, amikor még idegen volt ő is Anyánknak és Anyánk is neki, ez a megválaszolatlan kérdés vezetett el a szüztől való születésünk eshetőségéig, mind a heten szüztől születünk, nem vitás, és ami ennél is több, Anyánk szeplőtelen fogantatásának lehetőségével is egyre inkább számolni kellett,

418

Anyánknak nehezére esik például föltárnia mellkasát Romulus medikus előtt, amikor meg az ráhajítja meztelen fülét meztelen bőrére, Anyánk arcából kifut a vér, a sztetoszkópra gondoljon, amikor a füleket látja, asszonyom, bátorítja Romulus medikus a megszeppent Anyánkat, akinek az arcán elterül végtelen, kislányos szépsége, és valóban, csoda történik, Romulus füle jólesően hűvös, mint a sztetoszkóp dobhártyája, pedig lehetne tűzforró is, mint az Apánké,

ettől a fémese hidegtől Anyánk szemlátomást megnyugszik, az ember úgy van megteremtve, hogy ne tudja meghallgatni a saját szívét

419

na igen, Istenre kellene támaszkodnia, gondolja Anyánk az árokparton, de hát ahhoz Istennek léteznie kellene, az volna a megoldás bizony, ha itt volna a lágerben és rátámaszkodhatna, az mégsem komoly kifogás, hogy azért nincs itt, mert mindenütt jelen van, a mindenütt nem azonos a sehollal, mindenesetre lehet, hogy Isten halálos érintésétől nem iszonyodna így, mint a Balotá professzorétól, de beérné ő Ábrahám ölelő karjaival is, egészen pontosan Ábrahám beláthatatlan kebelével, ahova a fekélyekkel elborított szegény Lázárt szállították az angyalok, amikor az visszaadta a lelkét a szegények ügyét meglehetősen bizonytalansággal, sőt ügyetlenséggel kezelő teremtőjének, aki persze nincs, most már nekünk is tudomásunkra jutott, mert közhírré tették a lágerben a friss párthatározatot

420

Balotá professzor magyarul beszél Anyánkhöz, ő a mi nyelvünket is érti, és ugyanolyan jól, mint Dukát ferences, de Fágășan Pali bácsi is bírja valamennyire a magyart, egészen érthetően teszi egymás mellé a szavakat, törí a magyart, mondja Feri elsősülött testvérünk, én meg fennakadok ezen a törí a magyaron, mert Fágășan mester kifejezetten szeret bennünket, ő biztosan nem törí a magyart, Marin pungás meg Livezeanu, ők aztán törík, ahol érik, de ők mindenkit törnek-zúznak, akik az útjukba akad, mindegy, hogy magyar vagy román, mi meg a románt törjük, mondja Feri testvér, miről beszél, még hogy mi törnénk a románt, egyet mondjon, akit törünk vagy törtünk volna, nem tetszik ez nekem, mindegy, majd megértem ezt is, amikor eljön az ideje, ha meg nem, akkor nem

421

Nadia asszony románul szól hozzánk, gyerekekhez, Anyánkhöz meg, aki nem tud románul, pedig nagyon törí magát, németül vagy franciául beszél, Anyánk csak legyint, hol van az már, haszontalan tudás, mint a hatodik ujj, Nágya kedvesem, képzelje, képtelen vagyok felidézni, hogy mondják olaszul, ablak,

422

Nágya, így ejti Nadia nevét Anyánk, és ez az édesen ellágyított középső hang még szebbé varázsolja Nadia pilóta asszonyt, a fogság nyelve nem a magyar és nem a román, mondja Anyánk, legkevésbé sem a francia vagy a német, Livezeanu őrnagy, az mondjuk igen, ő beszéli igazán a fogság nyelvét, majd beletörünk valahogy mi is előbb-utóbb, az ország, mondják, már folyékonyan beszéli, még csak mi vagyunk hátra

423

Anyánkat egy óriási hombárba osztották be dolgozni, búzát kellett lapátolnia az épület egyik végéből a másikba, aztán meg vissza ugyanoda, aranyló szemek, éles napfényben hullámzó por meg Mimi Vajda mély kávéházi énekhangja: lélegzetelállító, gyilkos szépség a negyvenfokos bărăgani melegben, Anyánknak naponta többször el is áll a lélegzete ettől a szépségtől, fájdalom bujkál a mellkasában, a bal karját éles villámok hasogatják, egy ideig csak jobb kezében bírja tartani a lapátot, ügyetlenül karistolja a friss, még nedves búzát, majd amikor nem bírja tovább, kimegy a raktár elé, árnyékot keres, elbújik egy forró remorka mögött, nedves ronggyal megmasszírozza a szíve körül a mellkasát, összeszedi magát valahogy és visszamegy a búzadombokhoz lapátolni

424

becsülje meg magát, mondják neki, látva, milyen lassan halad, rosszabbul is járhatott volna, a hombár a legjobb munkahelyek közé tartozik, ne kényeskedjen, de ha inkább az öntözőcsatornák ásása érdekelné, ahova Aurél építész meg Praporgescu ezredes osztották be, csak szóljon, megoldható, az ország címerét aranyló búzakaralások fonják körül, nagy tisztesség a fermában dolgozni, és hát a testi munka megszabadít a lelki gyötrelmekről, ezért boldogok a szegények, legyen hálás, hogy olyan boldog, mint még soha nem volt, még Livezeanu karjaiban sem talán, a szabotázst meg verje ki a fejéből, vagy ha nem megy, ők szívesen segítenek és azonnal kiverik

425

a barakk előtt átvesszük Anyánkat Balotá professzortól, Anyánk nem jár, csak támoltyog, fonja az inát, mint Livezeanu meg Marin pungás, amikor részegek, mintha folyton mondana is valamit, de nem hallani, és nem lehet tudni, kihez beszél megállás nélkül, ránk néz, számba vesz, örül nekünk, megvagyunk mind a heten, sóhajt megkönnyebbülten, Nadia rövid időre benéz hozzánk és mond valamit a nővéreknek, Lídia nővér és Mariamagdolna nővér előkészítik a pléhkádat, nekünk fiúknak ki kell menni a barakkból, tanácstalanul állodogálunk, hallgatjuk a víz csobogását Anyánk testén, Márka is nem sokára megjön, szép almákat lopott a mintagazdaságból Romulus medikus tanácsára Anyánk össze-vissza ugráló szívének, gondosan megtörölgeti őket, fényes vasszőgeket nyomkod az almák húsába, majd amikor megszívják magukat vassal, kettőt lereszel, tört kekszbe elkeveri a vassal átítatott friss almahúst, és fürdés után kiskanalanként Anyánkba diktálja